

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dam:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemki nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokovniki se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštno bran. račun št. 24.797. Ogrske poštno
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Za razvoj gasilstva.

Že zadnjič je »Slovenec« v kratkem sestavku omenil, kako je bilo s podporami gasilstvu prej in kaj je ukrenil sedanjí deželni odbor v zadnjem času. Naziranje prejšnjega referenta v gasilskih stvareh je bilo to, da se mora podeliti podpora vsakemu gasilnemu društvu, ki se zanjo oglasi. V tem smislu je vedno tudi gasilska »Zveza« izdelala svoj načrt za razdelitev prispevkov gasilskega zaklada in je vsakokratni referent stavil po načrtu »Zveze« svoje predloge.

Da je to naziranje popolnoma napačno, razvidi vsakdo na prvi pogled. Podporo naj dobi vedno samo tisti, ki je potreben, ker sicer, če jo dobi tisti, ki ni potreben, to ni več podpora, ampak k večjemu nagrada. Ako to velja, potem sledi logično dalje, da je tisti, ki ima podpore deliti, upravičen presojudi, kdo je potreben in vreden.

Da se ne bi očitalo deželnemu odboru, da podpore daje pristransko, je referent dr. Pegan predlagal v odboru seji najprej enotna načela, po katerih naj se presoja potreba in vrednost prosečih gasilnih društev; šele potem, ko so bila ta načela odobrena, je bil stavljen predlog, komu naj se v smislu teh načel podeli podpora.

Katera načela so deželni odbor pri presoji prošnja vodila, je razvidno iz okrožnice, ki se te dni razpošlje na vsa županstva in gasilna društva in katero je naš list včeraj priobčil. Ti principi imajo namen zagotoviti pravično in razmeram odgovarjajočo subvencioniranje gasilskih društev, primerno kontrolo nad poslovanjem istih in splošno pospeševanje njihovega prevažnega humanitarnega delovanja od strani občin in dežele.

Upamo, da proti tem načelom ne more nihče z zdrav pametjo ugovarjati. Če tudi liberalna stranka proti temu protestira, s'edi iz tega samo to, da je deželni odbor v živo zadel, ko je pokazal, da hoče tudi po liberalnih gasilnih društvih imeti red. Gasilna društva ne smejo biti več za štafažo liberalni stranki, ampak naj služijo svojem humanitarnemu namenu! Ako se

reforme deželnega odbora odločno in dosledno izvedejo, potem je liberalizem izgubil vso svojo moč, ki jo je v gasilstvu in po gasilstvu imel. Kričanje dr. Trillerja in celega generalnega štaba pa nas spominja na prislovico: »Če psu na rep stopiš, ti zacvili!«

Gasilske podpore.

Deželni odbor je v seji dne 6. oktobra t. l. prisodil sledeče podpore gasilnim društvom: Črnomelj 1000 K, Domžale 200 K, Kamnik 300 K, Komen 200 K, Motnik 150 K, Stob 400 K, Vodice 400 K, Zg. Tuhinj kot prvi prispevek za plačilo nove brizgalne 200 K, Dolenja vas pri Ribnici 200 K, Jurjeviča 1000 K, Sodražica kot prvi prispevek 400 K, Sušje 800 K, Sv. Gregor 300 K, Duplje 300 K, Godešiče 750 K, Naklo 200 K, Predoslje kot prvi obrok 260 K, Selca nad Škofjo Loko 500 K, Sorica 250 K, Mokronog začasno 300 K, Višnja gora 250 K, Grosuplje prva podpora začasno 200 K, Horjul 250 K, Ježica za sedaj 300 K, Podutik—Glince 500 K, Polhov Gradec 300 K, stara Vrhnika 700 K, Stožice 500 K, St. Vid nad Ljubljano 200 K, Tomišelj 180 K, Vič—Glince 200 K, Vižmarje 300 K, Vrbljenje 150 K, Vrhnika 400 K, Črni vrh nad Idrijo 400 K, Rovte 500 K, Ziri 1200 K, Ambrus začasno 300 K, Bela cerkev 200 K, St. Peter pri Novem mestu 800 K, Studeno 250 K, St. Peter na Krasu 500 K, Rečica 250 K, Boh. Bistrica 500 K, Breznica 200 K, Dovje 200 K, Mojstrana 1200 K, Dobrava 400 K, Gorje 400 K, Zasip 400 K, Hrušica 250 K, Kamna gorica 500 K, Podkoren 200 K, Kranjska gora 200 K, Kropa 500 K, Ljubno 400 K, Rateče 350 K, Stara Fužina 200 K, Zirovnica 800 K in Unec pri Rakeku 200 K.

Že iz tega je razvidna laž liberalnega časopisa, da so se podpore delile samo »klerikalnim« gasilnim društvom. Komur so razmere pri gorenjih društvih znane, bo de razvidel, da so se podpore pravilno in pravično delile. Za podpore so bile merodajne: višina obstojećih, opravičenih dolgov in premoženjske razmere društev ter občin.

Deželna gasilska zveza.

V zadnjem času so se pojavljali v »Deželni gasilski zvezi« močje, ki so hoteli tudi semkaj zanesti politiko. Izdali so parolo, da morajo vsi »klerikalci« iz odbora, in v resnici nam danes ni znan noben pristaš Slovenske

Ljudske Stranke, ki bi bil v odboru »Zveze«.

Zato je čisto pravilno, če je deželni odbor tudi tukaj posegel vmes. Za podelitev podpor in za upoštevanje »Zveze« kot strokovnega organa je stavil sledeče pogoje: 1. Izpremembo pravil v tem smislu, da dobi deželni odbor v načelstvu »Zveze« zastopnika s pravico »veta«; 2. da se nastavi kot tajnik tisti, ki ga deželni odbor kot takega nasvetuje.

Te pogoje je stavil deželni odbor, ker ima na gasilstvu vsaj toliko interesa kakor »Zveza« in pa, ker je njegov prispevek tolik, da se z njim ne plačuje samo tajnik, ampak pokrijejo tudi druge potrebe »Zveze«. Če je gasilski »Zvezi« na tem, da z deželnim odborom skupno deluje na korist gasilstva, bo stavljen pogoje sprejela; če jih ne sprejme, se s tem obsodi sama na smrt, ker bo potem deželni odbor prisiljen delovati tako pri naročanju potrebščin, kakor pri razdeljevanju podpor, brez nje in preko nje.

Deželni gasilski svet.

Deželni gasilski svet sestoji iz 5 do 7 zaupnikov, ki jih prosto imenuje deželni odbor. Ti zaupniki bodo dobivali v presoji razne prošnje. Seveda je deželni odbor pri končni rešitvi prošnja popolnoma samostojen in na mnenje gasilskega sveta ni vezan.

V ta gasilski svet je deželni odbor začasno imenoval gg.: nadučitelja Lavližarja v Spodnji Šiški ter župane Belca iz St. Vida, Riharja iz Polhovega Gradca in Stanonika iz Horjula. Imenovani imajo biti še trije.

Odklonjene prošnje gasilnih društev.

Deloma zaradi pomanjkljivosti, deloma ker niso dani predpogoji za podelitev podpor sploh, so bile, vsaj začasno, odklonjene prošnje sledečim gasilnim društvom: Gradac, Metlika, Brdo, Dob. Dolsko, Mengeš, Moravče, Vel. Lašče, Vel. Poljane, Gorenja vas, Kranj, Predvor, Stražišče, Tržič, Voglje, Cerklje na Dol., Kostanjevica, Krško, Rateče, Škofljan, St. Jernej, Krka, Vače, Bizovik, Brezovica, Dobrava, Dravljje, Gameljne, Moste, Pirniče, Podpeč, Sp. Šiška, Studenec—Ig., Škofelja, Šmarje, St. Jur, Tacen, Verd, Zgor. Šiška, Bloke, Cerknica, Dobručevo, Dolenja vas pri Cerknici, Dol. Logatec, Hotedrišica, Idrija, Planina, Stari trg pri Ra-

keku, Novo mesto, Orehovica, Toplice, Trebnje, Valta vas, Žužemberk, Hruševje, Knežak, Postojna, Razdrto, Senožeče, Slavina, Zagorje na Pivki, St. Vid nad Vipavo, Begunje na Gor., Koroska Bela, Leše, Mošnje, Radovljica, Srednja vas in Leskovec pri Krškem.

Tudi glede tega je jasna laž liberalnega časopisa, da so odklonjene samo prošnje liberalnih gasilnih društev. Enako je neresnična trditev, ki jo je postavil dr. Triller v »Narodu«, da so za letoš ta društva izključena od podpore. V kolikor so te prošnje pomanjkljive, se lahko še letos ponovijo in jih bo deželni odbor po razmerju časa rešil.

Denar, ki ga ima deželni odbor za gasilne podpore na razpolago, ni proračunski denar, namenjen samo za dotično leto, ampak je poseben fond, ki je vedno svojemu namenu na razpolago.

Vojska na Balkanu.

Akcijski velesil.

Včeraj smo med brzojavkami poročali, da je črnogorska vlada posredovalcem evropskih držav izjavila, da Evropa prepozno posreduje. Tudi v Belgradu sta zastopnika Evrope poslani Ugron in Hartwig, dobila nezadovoljiv odgovor. Iz Belgrada se namreč poroča, da je srbski ministrski predsednik Pasić mandatarjema Evrope, ko sta mu izročila znano noto, tako-le odgovoril: »Noto vzamem na znanje. Srbska vlada odgovori nanjo pozneje. Posredujete pa prepozno.« Noto sta zastopnika odšla. Srbski ministrski svet je bil nato takoj sklican in je trajal več ur. Ko sta izročila avstrijski in ruski poslanik svojo noto, je srbska vlada že vedela, da je Črnagora Turčiji napovedala vojsko. Kmalu, ko sta Pasić zapustila Ugron in Hartwig, se je podal k Pasiću tudi francoski poslanik, da podpira zahteve Avstrije in Rusije. V Sofiji niso zastopnikom takoj povedali svojih pravih misli. Bulgarski ministrski svet se je o noti velevlasti več ur posvetoval. Avstrijski uradni brzojav poroča, da bulgarski ministrski svet z noto velevlasti ni zadovoljen, ker ne navaja, kakšne prenosne velevlasti Turčiji predlagajo in se tudi ne izjavlja, da Evropa jamči, da Turčija prenosne res izvede. Predsednik

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

»Sir Andrej, gotovo se dobro spominjaš, kako si se pred mnogimi leti, ko sva si bila prijatelja, seznanil po nesrečnem naključju z mojo sestro Zobeido, ko si bil ujetnik in si bolan ležal v hiši mojega očeta. Kako ji je satan nagnil srce, da je poslušala tvoje besede ljubezni, tako da je postala častilka križi in se je poročila s teboj po frankovski šegi ter zbežala s teboj na Angleško. Gotovo se tudi spominjaš, da nismo mogli vjeti ladje, da sem zato poslal sela k tebi s sporočilom, da ti jo preje ali pozneje gotovo iztrgam iz rok in da bom ravnal z njo, kot pri nas ravnava z nevernimi ženskami. Pa čez šest let sem dobil verodostojno sporočilo, da jo je Alah poklical k sebi; žaloval sem za svojo sestro in njeno usodo, potem pa pozabil nanjo in na tebe.

»Vedi, da mi je povedal neki vitez po imenu Lozelle, ki je bival v onem delu Angleške, kjer imaš svoj grad, da je Zobeida zapustila hčerko, ki je jako

krasna. Moje srce, ki je ljubilo njeno mater, se nagiba sedaj v ljubezni k tej vnukinji, ki je nikoli nisem videl. Ljubezen te je oslepila, vendar si sicer plemenit vitez kakor je bil tudi tvoj brat, ki je padel v bitki pri Harencu.

»Vedi toraj, da sem prišel po Alahovi volji do velike moči tu v Damasku in po vsem Jutrovem, in želim, da bodi tvoja hči princezinja moje hiše. Radi tega jo povabim, da pride k meni v Damask in ti z njo, ako še živiš. Dalje ti zagotavljam, da se ti ne bo treba bati kake pasti od mene, mojih naslednikov in svetovavcev; obetam ti tudi v imenu Boga in pri besedi Salah-ed-dina, ki besede še nikoli ni prelozil, da je ne bom nikoli silil, da bi vzprejela pravo vero, čeravno se nadejam, da ji bo usmiljeni Bog ganil srce, da bo to storila iz svoje proste volje; da je ne bom nikdar silil stopiti v zakon, ki ga sama ne poželi. Prav tako se ne bom maščeval nad teboj, sir Andrej, niti pripustil, da bi to storili drugi; pač pa te oblagodarim z bogastvom in častmi.

»Ako se pa muji sel povrne in mi pove, da moja vnukinja zavrača to ljubeznivo ponudbo, potem jo opozarjam, da je moja roka dolga in da se je gotovo polastim, kakor bom mogel.

»Radi tega pridejo čez leto in dan

potem, ko prejmem jaz odgovor gospice svoje vnukinje, ki ji je ime Roža sveta, moji odposlanci k njej, kjer koli se bo nahajala, omožena ali samska, da jo povedejo k meni s častmi, ako pojde prostovoljno, in s silo, ako ne bi hotela iti. Za ta čas pošiljam v znamenju svoje ljubezni nekaj dragocenih darov in z njimi listino, s katero jo imenujem princezino in gospodaričo mesta Balbek, z naslovom, z njegovimi dohodki in predpravicami, ki so zaznamovane v arhivih mojega cesarstva v korist nje in njenih postavnih dedičev s pripombo, da so obvezne zame in za moje naslednike za vedno.

»Sel tega pisma in mojih darov je kristjan z imenom Nikolaj; njemu izročite svoj odgovor, da ga prinese meni. To delo je pod prisego zavezan izvršiti in je bo izvršil, saj dobro ve, da mora umreti, ako se mu to ne posreči.

»Podpisano po Salah-ed-dinu, vladarju pravovernih v Damasku in zapečaten z njegovim pečatom spomladi leta 581 po Hedžri.

»Pomni tudi, da mi je to pismo prečital tajnik, preden sem ga podpisal in zapečatil; da sem si svest, da se bo Tebi, sir Andrej, ali Tebi, gospica Roža sveta, morda zdelo čudno, da mi je toliko do device, ki ni moje vere in ki je nikoli nisem videl, in da uteg-

neta radi tega dvomiti nad poštenostjo cele zadeve. Vedita torej pravi vzrok. Kar sem čul, da živiš Ti, Roža sveta, sem trikrat imel sanje, ki mi jih je poslal Bog glede Tebe in v njih sem videl Tvoj obraz.

»Sanjalo se mi je — da velja prisega, ki sem jo prisegel glede Tvoje matere, tudi glede Tebe. Dalje, da me boš Ti, ako boš pri meni tukaj, obvarovala — kako, mi ni bilo razodeto — prelijanja krvi in prihranila svetu mnogo bede. Raditega je določeno, da moraš priti in bivati v moji hiši. Da je vse tako, kličem na pričo Alaha in Njegovega preroka!«

V. POGLAVJE.

Trgovec z vinom.

Godvin je odložil pismo in vsi so se spogledovali.

»Gotovo,« je dejal Wulf, »je to kaka neumna šala, ki se hočejo z njo poigrati z našim stricem.«

Mesto odgovora mu je sir Andrej velel, naj vzdigne svilo in pogleda, kaj je v zaboju.

»Oj, krasno!« vzklikne Wulf, »poglej, Rozamunda!«

»Da,« je zamrmral Godvin, »dovolj krasno, da premami žensko, ki ne ve razločevati pravo od nepravga.«

Kupujte, naročajte srečke »Slovenske Straže«. Srečka samo eno krono!

bulgarskega sobranja, Danev, je v bulgarskem ministrskem svetu izjavil: Predlog velevalosti je nejasen in ne obsega nikakih jamstev, da se v Turčiji preosnove izvedejo. Nota velevalosti tudi ne zahteva demobilizacije, marveč zahteva le, naj balkanske države prej ne nastopijo, dokler se pogajanja ne končajo. Bulgarski železniški minister je izjavil: Predlog velevalosti glede na Bulgarijo ne obsega nikakih garancij. Evropa hoče zagotoviti mir le sebi, ne pa tudi Bulgariji. Voditelj pozicije v bulgarskem sobranju, bivši bulgarski ministrski predsednik Malinov je izjavil: Vojska je neizogibna. Bivši bulgarski finančni minister Ljačev je izjavil: Evropa nam ne more jamčiti, da bi Turki tudi izvedli, kar obetajo. Turčiji ne pripustimo časa, da se pripravi. V Atenah sta avstrijski in ruski poslanik izročila noto dne 8. t. m. zvečer. Ruski poslanik je osebno pripomnil, da velevalosti soglasno zahtevajo, naj Turčija izvede resne preosnove. Vsak nastop balkanskih držav bi bil nepreviden, ker države veliko riskirajo, a za krščansko prebivalstvo v Turčiji ne bodo več dosegle, kolikor upajo doseči velevalosti od Turčije. Grški zunanji minister je po posredovanju izjavil, da je srečen, ker se je Evropa izjavila za preosnove, za katere se je Grška z ostalimi krščanskimi državami zavzela. Atensko časopisje pa piše zelo odločno in naglašeno, da posredovanje velevalosti položaj še poostreje, ne pa ublažuje. Grško časopisje priporoča vladi, naj se na nejasne obljube Turčije ne zanaša, marveč zahteva radikalne preosnove. Dunajska »Wiener Allgem. Zeitung« poroča, da bodo Srbi, Grki in Bulgari odgovorili na noto velevalosti enako. Boje se, da izjavijo, da ne morejo demobilizirati in opustiti dosedanje politike. Nevarnost splošne balkanske vojske se vedno bolj pripljuje. Srbski ministrski predsednik Pašić je izjavil nasproti poročevalcu korespondence »Slavia«: Mirovna akcija je postala brezpredmetna. Ni vlade, ki bi se upala razorožiti za vojsko pripravljeno armado. O dogodkih odločujejo zdaj le še narodne množice. Prišel je veliki trenutek, ko hoče narodna zavest rešiti važna, usodna vprašanja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada: Sir Edvard Grey je obvestil turško vladu, da bodo velevalosti dne 10. t. m. zopet odločno nastopile v Sofiji, da se armada razoroži. Velevalosti naznanijo Bulgariji, da se bo čuvala nedotakljivost Turčije in da Bulgarija v slučaju zmage ne bo povečana in tudi ne v denarju odškodovana. — Samo enega nam seveda vse diplomatske note ne povedo in to je najvažnejše: Kdo stoji za Črnogoro?

Kdaj napovejo ostale balkanske države Turčiji vojsko?

O tem dohajajo najrazličnejša poročila. Berolinski list »Die Post« poroča iz Carigrada, da je Bulgarija napovedala Turčiji dne 9. t. m. vojsko. Do sinoči ob 8. uri zvečer bulgarske poslanstvo na Dunaju tega poročila ni potrdilo. V Belgradu vojna napoved Črnogore nikogar ni presenetila, ker so balkanske države bile dogovorjene, da tisti dan, ko bodo velevalosti nastopile, Črnogorci napovejo vojsko. Črnogora je zato prva vojsko napovedala, ker je turških vojakov ob črnogorski meji komaj 12 bataljonov. Razburjenje je v Belgradu velikansko in pričakujejo, da se lahko vsako uro prične vojska. Srbski vojaški krogi pa zagotavljajo, da se prične vojska s Turki šele v soboto ali nedeljo in sicer, ne da bi se

odposlal Turčiji ultimatum. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Belgrada, da napoveda Srbija Turčiji vojsko v soboto. Dunajski diplomatični krogi so sinoči izjavili, da po iz Belgrada in Sofije došli poročili, napoveda Srbija in Bulgarija Turčiji vojsko 10. t. m.

Razvrstitev bulgarske armade.

Bulgarska razdeli svojo vojno moč v tri armade. Vsaka armada obsega tri armadne zbornice. Armadam bodo, kakor sodijo, poveljevali generali Kutinčev, Dimitrijevič in Ivanov, po ustavi je najvišji poveljnik bulgarski car, a dejanski višji poveljnik bo bivši bulgarski vojni minister general Savov. Generalni štab bo vodil bivši bulgarski ministrski predsednik general Petrov. Dne 9. t. m. ob pol 4. ure popoldne se je oddelek osebne garde podal v sofijski konak, kjer se nahajajo zastave tistih bulgarskih polkov, ki se že nahajajo na meji. Bulgarski car, carica in dva princa so bili ob vojaški slavnosti navzoči. Pred železno ograjo se je zbrala velikanska množica, ki je odkrita navdušeno pozdravljala zastave. Ko so ne-

sli deset zastav, je neki visoki častnik, ki se je med množico nahajal, veselo zaklical: Vojska bo!

Počasna mobilizacija na Balkanu.

Iz Soluna se poroča: Turške vojske čete se odpošiljajo proti meji. Mobilizacija le počasi napreduje. Bulgarija bo za vojsko v desetih dneh pripravljena. V Carigradu zato računajo, da se izročitev ultimata Turčiji po Srbiji in Bulgariji zavleče, ker tudi Grška in Srbija še nista vojnih priprav izvedli.

Finančni položaj Srbije in Bulgarije.

»Temps« piše: Tistih 100 milijonov v zlatu, ki jih je Bulgarija naložila v »Narodni banki«, se ne more smatrati kot razpoložljiv denar, ker če se Bulgarija teh zakladov dotakne, bi to povzročilo veliko denarno krizo v deželi. Srbija razpolaga najbrže še z ostankom 30 milijonov posojila, ki ga je najela leta 1909 v Parizu.

Izjava Rifaat paše.

Turški poslanik v Parizu, Rifaat paša je izjavil v »Matinu«: Nihče ne

more znati, kako bo učinkovalo posredovanje velevalosti v Sofiji. Če izbruhne vojska, bodo armade krščanskih balkanskih držav stale nasproti armadi, ki bo hotela in ki bo tudi zmagala.

Turška vilajetna postava.

Tista turška postava o upravi turških evropskih vilajetov, ki je bila, kakor znano, izdana že leta 1880, a je Turčija do danes ni izvajala, dovoljuje ustavne svobodščine, osobito učno in tiskovno svobodo. V vilajetih, kjer ni večina prebivalstva mohamedanska, naj bi se imenovali guvernerji, ki niso mohamedanci; če guverner ni mohamedanec, mora biti mohamedanec njegov namestnik in narobe. Uradni jezik bodi turški, postave se izdajo v turškem in v glavnem jeziku vilajeta. Valiji, ki se imenujejo za dobo petih let, nastavljajo uradnike in predložijo glavnemu svetu vilajeta proračun. Glavne svete tvorijo virilisti, izvoljeni člani in člani, ki jih imenuje vali. Občinski svet volijo člani glavnega sveta tajno. Stroškov za armado in mornarico, za civilno listo, carinskih in poštinih dohodkov v vilajetne proračune ne vstavljajo. Prebitek vseh drugih dohodkov vilajeta se tako razdeli, da se 85 odstotkov nakaže državnemu zakladu, ostanek 15 odstotkov pa za javna dela in za šole v vilajetu.

Delovanje bulgarskih čet v Makedoniji.

Iz Makedonije se poroča, da so priče v Makedoniji pod vodstvom bulgarskih častnikov bulgarske čete nastopati. Več mostov so bulgarski četaši že pognali v zrak.

Na Kreti.

Iz Carigrada se poroča: Poslanci velevalosti so izjavili, da ne trpe, da bi krečanski poslanci vstopili v grški parlament. Velevalosti so vse ukrenile, da krečanski poslanci ne morejo odpotovati v Atene.

Poročila iz Carigrada.

Dne 9. t. m. napovedani shodi za vojsko v Carigradu niso radi proglašena oblegovalnega stanja smeli zborovati. — Turška vlada je dovolila otomanskim trgovskim ladjam odjadrati na Črno morje. — Patriotični oklici pozivajo prebivalstvo, naj prostovoljno pristopi armadi. Veliko albanskih prostovoljev se je že priglasilo.

Zaplenjena municija.

Iz Carigrada se poroča: V Skoplju so pridržali Turki 52 srbskih topov in 36.000 krogelj, s katerimi lahko tudi iz turških topov streljajo. Na Ogrskem zadržan vojni material ni določen za Srbijo, marveč za Bulgarijo. Srbija je ves svoj v inozemstvu naročeni material že sprejela razven tistega, ki so ji ga Turki v Skoplju zaplenili.

Rumunija mobilizira.

Berolinska »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Bukarešte: Ko se je tu izvedelo, da je Bulgarija sklenila, da napove Turčiji vojsko, so čez noč prekinili velike kraljevske vaje in ukazali splošno mobilizacijo rumunske armade.

Priprave Avstro-Ogrske ob južno-vzhodni meji.

Dunajski politični krogi trde, da so že ob mirnih časih naše južno-vzhodne meje zavarovane, kolikor je potrebno. Če bi se pa vojska približala našim južnovzhodnim mejam, bi se morale tam čete pomnožiti. Naša država hoče zavzeti popolnoma nevtralnost stališče in se v tej smeri Avstro-Ogrska in Rusija pogajata. Ta pogajanja določijo, kakšno stališče zavzameta v bodoči vojski, a že zdaj se odločno naglašajo, da se deluje na to, da se vojska omeji na Balkan.

Poskusna mobilizacija v Rusiji.

Iz Berolina se poroča: »Presscentrale« potrjuje, da ruska vlada na vzhodni meji ruske Poljske v velikem obsegu in zelo hitro mobilizira. Poštnim in brzojavnim uradom je že naročeno, kako naj poslujejo, ko se oficielno razglasi mobilizacija. Temu nasproti pa izjavlja uradna peterburška brzojavna korespondenca, da Rusija ne mobilizira, marveč je že tudi poizkusna mobilizacija v nekaterih evropskih gubernijah končana in so ob poizkusni mobilizaciji pod orožje pozvane rezerviste poslali že domov.

Srbi nameravajo bojkotirati avstrijsko blago.

V Belgradu se pripravlja akcija, ki meri na to, da se organiziraj na Balkanu splošen bojkot avstrijskega blaga, če trozeza nastopi proti načrtom balkanske zveze. Voditelji protiaustrijskega bojkota se že dogovarjajo s svojimi zaupniki v Sofiji.

Balkanski prostovoljci.

Čez London se iz New-Yorka poroča, da je odpotovalo na Grško 25.000 grških rezervnikov. V Moskvi se je prija-

1. General Nikiforov (Bulgarija). — 2. Ministrski prdsednik Venizelos (Grško). — 3. General Putnik (Srbija). — 4. General Nasim paša (Turčija). — 5. General Vukotić (Črnogora).

VOJNI MINISTRI BALKANSKIH DRŽAV.

Povodom vojnih dogodkov na Balkanu zbujajo pozornost vojni ministri balkanskih držav, ki so imeli nalogo, izvršiti mobilizacijska dela.

Turški vojni minister Nasim paša je učenec barona v. d. Goltza in je bil že preje pod Kiamil pašo vojni minister. Znan je vsled voje delavnosti kot turški generalni guverner v Bagdadu, kjer je bil kot tak skoro podkralj Mezopotamije.

Bulgarski vojni minister, general Nikiforov, je poveljeval za časa bulgarsko-srbske vojne 6. pešpolku, čegar sedanjí šef je kralj Ferdinand. Po tej vojni je bil general Nikiforov na raznih višjih mestih v armadi. Predno je prevzel vojno ministrstvo, je bil osem let sekcijski šef in infanterijski inspektor.

Srbski vojni minister, general Radomir Putnik, je bil že svoječasno vojni minister. Kot šef generalnega štaba je leta 1908. za časa aneksijske krize odstopil, ker ni smatral srbske armade za vojno dovolj pripravljene.

Mesto grškega vojnega in mornariškega ministra zavzema mnogoimenovani ministrski predsednik Venizelos, ki je po rodu Krečan in ki ima za seboj precej burno politično življenje. Venizelos je izboren državnik ter je v zadnjih letih brezdvomno izredno veliko storil za precej zanemarjeno grško armado.

Črnogorski vojni minister je general Serdar J. Vukotić. V miru kot minister nima mnogo opravka ter oskrbuje zato tudi mesto šefa 1. pehotne divizije v Cetinju.

rokovanje modrih, to ga je dovedlo do tega čudnega sklepa.

Prenehal je za nekaj časa, nato pa je nadaljeval: »Dekle, ali veš, kaj je Saladin naredil iz tebe? V Evropi so kraljice, ki bi bile vesele, da bi imele to dostojanstvo in ta posestva v bogati pokrajini nad Damaskom. Dobro poznam mesto in grad, ki ga omenja. Mogočno mesto je to ob bregovih Litani in Oronta in za njegovim vojaškim poveljnikom — tega dostojanstva namreč ne bi dal nobenemu kristjanu — boš ti prva za njim. Zato je porok pečat Saladinov — najbolj zanesljiva listina na svetu. Povej, ali hočeš iti in kraljevati tam?«

Rozamunda je zrla na bleščeče se dragulje, na pismo, ki jo je dvignilo v vrsto princezinj, in oči so se ji žarele, kakor tam pri cerkvi sv. Petra na esškem obrežju. Trikrat se je ozrla nanje, ko so jo opozovali, nato pa je obrnila svojo glavo kakor od kake velike izkušnje in odgovorila samo besedico: »Ne.«

»Dobro si odgovorila,« je rekel oče, ki je poznal njeno kri in njene želje. »Ako bi bila rekla, da, bi bila morala iti sama. Daj mi črnilo in koženico, Godvin.«

In napisal je to-le pismo:

»Sultanu Saladinu Andrej D'Arcy in njegova hči Rozamunda.

»Prejela sva Tvoje pismo in Ti sporočava, da hočeva živeti v deželi, ki jo nama je Bog odločil, v svoji dragi domovini. Navzlic temu Te zahvaljujemo za Tvojo častno ponudbo, ker sva prepričana, da si pošten, in Ti želiva vse dobro, razun v vojskah proti zastavi križa. Glede Tvojih groženj bova stala po svojih najboljših močeh, da jih preprečiva. Poznavajoč jutrovske šege in običaje Ti ne pošljeva poslanih darov nazaj, ker s tem bi razžalila enega največjih mož na svetu; ako bi se Ti zljubilo vprašati po njih, Tvoji so — ne naši. O Tvojih sanjah Ti povem, da so bile le prazne in prikazen je slepilo, ki naj je moder človek pozabi. — Tvoj služabnik in Tvoja vnukinja.«

Nato je podpisal pismo in za njim Rozamunda, je zvil, zavlil v svilo in zapечатil.

»Sedaj pa,« je rekel sir Andrej, »skrijte ta zaklad; kajti ako bi se izvedelo, da imamo pri nas take zaklade, bi imeli tatove za vsakdanje goste.

Spravili so z zlatom prevezena oblačila in dragocene dragulje v skrinjico nazaj, jo zaklenili ter jo skrili v veliki z železom okovani skrinji, ki je stala v sir Andrejevi spalnici. (Dalje.)

Wulf je jemal dragocenosti drugo za drugo iz skrinjice — plemiško krono, ovratnico iz biserov, naprsni nakit z rubinov, pas iz safirov, zapone z dragulji, in z njimi pajčolani, sandale, halje in druga oblačila iz zlato prevezene, skrlataste svile. Med njimi je bila, zapечатena s pečatom Salah-ed-dina, njegovih vezirjev, ministrov in tajnikov ona listina, ki jo je omenjalo pismo, navajajoč polne naslove princezinje balbeške, obseg in meje njenih velikih posestev, znesek njenih letnih dohodkov, vsota, ki se jim je zdela neizmerno visoka.

»Nisem imel prav,« reče Wulf, »celo sultan z Jutrovega si ne more dovoliti tako dragocene šale.«

»Šale?« mu je segel sir Andrej v besedo, »to ni šala, o tem sem bil prepričan pri prvi vrstici tega pisma. Iz vsega diha pristni duh Saladinov, ki je navzlic temu, da je Saracen, eden največjih mož na svetu; dobro vem to, ker sem bil v mladih letih njegov prijatelj. Da, in prav ima. Po njegovem mnenju sem se res pregrešil proti nje-mu kot njegova sestra, ali ljubezen je naju prisilila v to. Šala? Ne, nikaka šala; njegovo silno dušo je globoko vznemirila kaka nočna prikažen, v kateri vidi voljo Božjo, ali pa kako pre-

vilo 20.000 ruskih prostovoljcev, ki so že oboroženi in odpotujejo na Balkan. — Iz Inomosta poročajo: Zadnja dva tedna se je po železnici s Francoskega odpeljalo nad 30 balkanskim državam namenjenih aeroplanov.

Turčija izjavila, da izpusti nekaj zaplenjenih grških ladij.

»Agence Havas« poroča iz Carigrada, da je na posredovanje velevalisti turški ministrski svet sklenil, da bodo smele odjadrati tiste zaplenjene grške ladje, ki za vojne Transporte niso sposobne.

Odmevi balkanske mobilizacije v Zagrebu.

Preko Zagreba se dan za dnevom vračajo iz daljne tujine — celo z Angleškega — v domovino Srbi in Bulgari. Iz Belgrada pa se preko Zagreba in Reke vozijo v Solun in Carigrad Turki, ki so doslej živeli v Belgradu in ostali Srbiji. Ovi se imeli na poti oni srbski rudarji (90 po številu), ki so šele pred mesecem prišli na delo v trboveljske premogovnike in so bili sedaj pozvani nazaj v domovino. Ker jim je namreč ravnanstvo plačalo stroške iz domovine, so morali to odslužiti in jim je bilo ob odhodu izplačana le malo zasluzka. Kupiti so si mogli vozne listke le do Siska, kjer so morali izstopiti. Pozneje so Siščani zanje posredovali in so mogli zopet z železnico potovati dalje.

Razna poročila o položaju.

Angleško časopisje graja, da akcije velevalisti niso bile popolne. »Westminster Gazette« svari, naj se zdaj ne misli zgolj na to, da bi vojsko omejili na Balkan. Velevalisti naj mislijo na bodočnost in naj kaj boljšega izvedejo, kakor je postava iz leta 1880. — »Daily Mail« piše: Velevalisti nastopajo nerodno in boječe. — Miljukov, dober poznavalec Balkana, sodi, da bo vojska na Balkanu trajala največ dva meseca. — V pristaniščih Črnega morja vlada veliko razburjenje. Veliko lastnikov grških ladij hoče prezimiti v pristaniščih Črnega morja. Grški konzul v Sevastopolu je obveščen, naj pokliče pod orožje grške rezerviste zadnjih desetih letnikov, ki naj se v desetih dneh zglase v Odesi. — Z ozirom na zdravstveno stanje so srbskemu princu Juriju zaobrili vstopiti v srbsko armado. Princ je 9. t. m. izjavil srbskemu kralju, da pobegne v Podgorico k Črnogorcem, če ga zopet ne pridele armadi. — Sazonov poroča še ta teden ruskemu caru o položaju. Iz Peterburga poročajo, da je Črnagora dogovorno z balkanskimi državami zato prej vojsko napovedala, da zasede gorske prelaze in tako olajša morebitno akcijo Srbije.

Vojsko balkanske države prično brez vojne napovedi.

Iz Konstance poroča »Berliner Lokalanzeiger«: Črnogorski poslanik je izjavil, da po določitih balkanske zveze ni več potrebno, da napovejo Turčiji vojsko tudi ostale zvezne balkanske države.

Boji ob črnogorski, srbski in bulgarski meji.

Prva poročila o bojih Črnogorcev, Bulgarov in Srbov s Turki dohajajo iz Carigrada. Slovejo:

London. Iz Carigrada se poroča 8. t. m. zvečer: Črnogorci so obkolili obmejno mesto Berano in so napadli Turke, ki so se trdovratno branili. Turki upajo, da se toliko časa drže, dokler ne dobijo pomoči. Turki upajo, da vržejo Črnogorce nazaj. Nadalje se poroča iz Carigrada, da so se bili 8. t. m. boji med Črnogorci in Turki pri Dalmaj-Bali. Črnogorci so napadli tudi obmejna kraja Karakol in Kalavo, a so jih Turki vrgli nazaj; Črnogorci so pri tem napadu izgubili veliko ljudi, Turkov je 15 ranjenih. Arako so tudi Črnogorci napadli. Turški posadki je ukazano, da se mora do skrajnosti boriti. Boj še traja.

Tudi Srbi so že začeli vojsko. V torek ponoči je bil pri Javor-planini krvav boj med Srbi in Turki.

Carigrad. »Sabah« sodi, da so Črnogorci zato napadli, da se združijo s srbsko armado. Črnogorci so tudi poizkusili prekoračiti mejo pri Gusinju.

× × ×

Ce so ta poročila istinita, je mogoče, da se nameravajo Črnogorci in Srbi združiti in sicer v Sanajaku, ki ga, kakor poroča »Frankfurter Zeitung«, nameravajo Srbi zasesti. Tudi »Frankfurter Zeitung« poroča, da se je 8. t. m. pričela med Srbi in Turki bitka pri Javorju. Mimo Berane teče reka Lim, ki se v Bosni izliva v Drino.

Črnagora hoče narisati nov zemljevid.

Neki cetinjski list, v katerem kralj Nikolaj navadno svoje članke objavlja, piše: Črnagora in njeni voditelji so se

odločili, da hočejo narisati s krvjo in z žrtvami premoženja in življenja nov črnogorski zemljevid. Z besedami se spor več ne reši. Vojska je olajšava. Tudi Črnagora si hoče svoje mesto pod solncem priboriti.

V Srbiji pričakujejo, da armada začne prodirati.

Iz Belgrada se poroča: Vse kaže, da vojska kmalu splošno izbruhne. Turški poslanik je vse pripravil, da odpotuje, turški vojaški ataše je pa že odpotoval. Vojska se prične brez vsakega pojasnila, izda se le oklic. V nedeljo prične srbska armada vojsko in namerava pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra pri Ovšepelji prekoračiti mejo.

Dve diviziji srbskih prostovoljcev.

Iz Belgrada poročajo: Zbori prostovoljcev tvorijo dve diviziji. »Berliner Handelsgesellschaft« se pa iz Belgrada poroča, da korakajo srbske čete jako hitro proti meji.

Priprave Srbije.

Oboroževanje srbskih prostovoljcev.

Srbska »Narodna Odbrana« je izdala na prebivalstvo oklic, naj vsi zasebniki, ki imajo primerne puške, oddajo iste njenim krajevnim odborom, da oboroži srbske prostovoljce.

Srbska mladina v vojski.

Dosedaj se je priglasilo v Srbiji do 300 mladoletnih Srbov, da vrše administrativno službo namesto uradnikov, ki so odšli na vojno. Mnogo jih je že nastavljenih v poštah in drugih uradih. Dečke, ki znajo jeziti, bodo uporabili za kurirje.

Bolniški tečaji v Belgradu.

Na belgrajski univerzi so otvorili pretekli ponedeljek tečaj za bolniške strež-

Dekle kot vojak.

Med Srbi ni nikaka redkost, da so tudi ženske bojevitke, kadar je treba čuvati domovino. Mnogo je Srbkinj, ki so izvežbane v streljanju in znano je, da se jih je poslednje dni zlasti mnogo javilo, da bodo bolniške strežnice na bojnem polju. Lep zgled domoljubja pa je nudila pretekle dni v Belgradu 22letna dekle Ljubica Jovanović, sirota brez staršev. Kakor hitro je bila proglašena mobilizacija, je popustila vse ter odšla k vojaškemu poveljstvom z zahtevo, naj se jo sprejme med vojske, da ide s puško v roki med prvimi v boj. Seveda so jo odbili. Bila je tudi na dvoru ter zahtevala, naj se jo pusti h kralju in vojnemu ministru. Ko pa je bila povsod odbita, je odšla v »Narodno Odbrano« ter prosila, naj se jo sprejme med prostovoljce in sicer v prve vrste. Nekoliko dni so jo odklanjali, ker pa ni odnehala in je pretila, da bo koga izmed odbora ubila, ako se je ne sprejme, so ugodili njeni želji. Dekle si je odrezalo lase, vzela puško in vso opremo ter je vstopila v četo prostovoljcev, ki bo šla prva v boj, ko bo treba.

Ameriški Srbi za vojno.

Listi poročajo, da so Srbi v Ameriki nabrali 50.000 dolarjev za one rodbine v Srbiji, katerih člani so odšli na vojno.

Nov pozdrav.

Kot znak navdušenja, ki vlada v Srbiji za vojno, je gotovo tudi pozdrav: »Do vidjenja na Kosovu!« — s katerim se pozdravljajo na ulicah, v gostilnah in kavarnah vsi, kateri mislijo, da so za puško.

Mobilizacija v Srbiji.

Vpokojeni srbski polkovnik Mihael Bašić je reaktiviran ter imenovan za poveljnika donavski diviziji. Kot se poroča od zanesljive strani, zbira Srbija velike množice vojaštva pri Semendriji, ki so jo ponovno utrdili.

TURŠKO VOJAŠTVO.

1. Ulanec. — 2. Dragonec. — 3. Albanska infanterija. — 4. Nizam infanterija. — 5. Pehotno topništvo. — 6. in 7. častniki generalnega štaba.

nice. Udeležuje se ga mnogo dijakin in dam iz boljših slojev.

Hrvati srbski prostovoljci.

Srbski listi poročajo, da se je doslej prijavilo srbski »Narodni Odbrani« za prostovoljsko službo 15 dijakov in 9 učiteljev hrvaške slikarske šole v Zagrebu.

Srbski aviatiki,

ki se v svrhu študij mudé v tujini, so bili vsi pozvani domov.

Brzjavna zveza med Belgradom in Carigradom

je od ponedeljka popolnoma prekinjena. V zadevi prometa med Belgradom in Zemunom je uprava srbskega broderskega društva odredila, da se brez voznega listka nikdo ne pusti na brod, ki posluje med Belgradom in Zemunom. Prestopki se kaznujejo z denarno globo. Istotako so izdane stroge naredbe glede prtljage.

Za srbski Rdeči križ.

V Belgradu so pretekli ponedeljek sklenili na posebni konferenci tramvajski konduktarji in vozniki, ki so nesposobni za vojno službo, da odstopijo četrtino svoje plače državi za Rdeči križ.

Priprave za ranjence.

Stare tramvajске vozove so začeli predelavati v vozove Rdečega križa, ki bodo vozili v Belgradu v slučaju potrebe od železniške postaje po progi do akademije in od tu po topčiderski progi do vojne bolnišnice.

Razpuščene šole.

Razen druge belgrajske gimnazije je razpuščena na nedolocen čas tudi bogoslovna sv. Save ter so njeno stavbo porabili v vojaške namene. Bogoslovce so nastanili v zgradbi Doma Sirotne Dece.

Za rodline vojakov.

Belgrajska občina je pričela nakazovati podpore ubožnim rodbinam, katerih očetje so bili vpočlicani v vojske.

Zasedanje delegacij.

V včerajšnji seji avstrijske delegacije graja Kramar, ker so velevalisti prepozno na Balkanu posredovali. Del. Fuchs hvali spretnost zunanjega ministra v sedanjih težavnih časih; del. Korytowski naglašja, da moramo čuvati koristi na Balkanu in da skrbimo, da ne bomo malodušni in boječi. Grof Berchtold izjavi, da nastopa diplomatičnim potom za katoliške Albance in da če bo potreba, pritisne na Turčijo. Za Malisore smo v Carigradu večkrat posredovali. V težavnih sedanjih časih zaupajmo moči države. Zasledujem politiko, ki služi najvišjim koristim monarhije in miru. Ko govorita Faidutti in Bacquehem, izvaja kranjski deželni glavar

del. dr. Ivan Šusteršič

med drugim:

Dogodki na Balkanu dokazujejo, da umetnost diplomacije ostane brez moči nasproti naravnemu razvoju. Ko smo spoznavali z Angleško nastopali proti Veliki Bolgariji, smo skrbeli za koristi Angleške, ne pa za koristi monarhije. Ko se bo vojska končala, o kateri upamo, da se omeji na Balkan, je zelo dvomljivo, če se bodo mogli tudi držati morebitni dogovori, ki izključujejo vsako teritorialno izpremembo. Že danes moramo računati, da se v balkanski politiki prilagodimo živim stremljenjem balkanskih držav, v kolikor soglašajo s koristmi monarhije. Koristi monarhije se morajo v vseh okoliščinah čuvati. Monarhija, ki je poklicana, da tvori glavno jugoslovansko moč, mora biti pred vsem na tem, da igra ulogo, ko se bo reševalo jugoslovansko vprašanje, in sicer mora imeti v prvi vrsti moralno avtoriteto. S kakšno vrstno moralno avtoriteto pa more monarhija nastopati pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja, če se oziramo na to, kako da postopa z Jugoslavlani? Če hoče vlada svoje lastne koristi čuvati, ne more več mirno gledati, kako se na Hr-

vaškem ustava in postave teptajo, kako da tak svobodo ljubeči, spoštovani narod, ki si je za koristi monarhije in dinastije pridobil toliko zaslug, kakor Hrvat, proti vsej pravici in postavi zatirajo in postopajo z njim, kakor da bi bili brez pravic. (Pri-trjevanje.)

Dnevne novice.

+ O »mučniku« Aškercu. Naši liberalci žive duševno samo od neumnih fraz. Kar jim plitvi »Narod« ali »Dan« zabijeta v glavo, to verjamejo tako kakor Turek koran in so sredi svojih lončenih malikov neskončno srečni. Zato pa se tudi tako strašno razburijo, ako kdo brene v to šaro in liberalnim vernikom pobije njihove različne svetinje. Med te je spadal tudi Aškerc. Samo če kaj malega zineš zoper njega, so pokonci in bi te menda kamenjali (s papirjem namreč), ako bi samo rekel, da ni imel vsak dan zbiksanih čevljev. Najbolj pa liberalci in liberalke časte »mučeništvo« svojih oboževavcev in gorje, kdor bi o tej dogmi dvomil! Bil bi najmenj hijena! Zdaj pa je Ivan Cankar v nekem predavanju v Trstu tudi to liberalno versko resnico krpko razmajal. Dejal je: »V tistih časih, ko se je oglašil Anton Aškerc, se je rojevalo na Slovenskem čisto novo gibanje, ki so ga kmalu krstili za »mahničijanstvo«. Vladoval je takrat ti sto ubogo in klavno slogaštvo, ki bi v svoji komodni idealnosti najraje vpilo »živijo« naprej in nazaj na vse strani! O kakih temeljnih političnih in kulturnih nazorih se ni dalo govoriti. Limonada je bila popolna. V to limonado pa je pljunil Ant. Mahnič. Vsako svetovno naziranje — in to je pač tudi katolicizem — mora biti enotno in celotno in ne sme trpeti nobenih koncezij, nobenih ozirov, nobenega omahovanja. Ali »da« ali »ne«, tako se mora postaviti beseda. **Sovražniku boj, polovičarstvu pa zaničevanja.** In tako je Mahnič z vsem svojim temperamentom navalil na vse, kar na Slovenskem ni bilo katoliškega in kajpak tudi na vse, kar je bilo premalo katoliško. Naravno je, da tudi literaturi ni prizanesel. Aškerc pa dokazuje z vsako pesmijo, da sploh nikoli ni bil katolik. Svobodomisleci bi izključili iz svoje srede človeka, ki bi z rožnim vencem v roki hodil za procesijo. Če bi katoliška cerkev prizanašala Aškercu, ki je bil vendarle duhovnik, torej njen zastopnik in služabnik, bi bila podobna trgovcu, ki prizanaša uslužbencu, o katerem dobro ve, da mu dela škodo in odjemalce odganja. **O kakšnem preganjanju tukaj ne more biti govora in res je potrebno, da se te neslane legende o mučeništvu Aškercu že enkrat na laž postavijo.** Aškerc se je namreč začutil poklicanega propagatorja svobodomiselnih idej ter bojevnika zoper katolicizem. Tako se mi zdi, da v zadnjih letih sploh ni videl nič drugega več pred seboj, nego Mahniča in njegove učence. To pa je bil po mojih mislih poglavitni vzrok njegovega hiranja kot pesnik. Ni mu bilo več ne do lepe oblike, ne do živih, plastičnih podob, temveč samo še do liberalne tendence. **Jasno pa je, da plitka in prazna slovenska svobodomiselnost, ne more dati poeziji krvi in življenja; prej bi bilo pričakovati, da zraste pesnica iz kamna.** Ljubljana je napravila Aškercu veličasten pogreb. To je res. Ali za pogrebom se je vila dolga procesija Svobodne Misli, tiste Svobodne Misli, ki ima na vesti zadnje Aškercove knjige. Koliko je bilo odkritosrčne žalosti, ne vem. Le toliko vem, da je v nas, ki praznujemo nočjo spomin velikega pesnika, veliko več spoštovanja in ljubezni do njega, kakor pa je bilo spoštovanja in ljubezni v tistih, ki so mu še za živih dni zlagano hvalo prepevali. — Zdaj smo le radovedni, kakšen jok in stok se bo vzdignil med liberalnimi budisti nad tem »bogoskrunstvom«. Kaj naj pa počno ubogi liberalci, če se jim čisto vse vzame? Zato bi merodajne kritike prosili, naj jim vendarle nekaj pustijo. Naj imajo saj enega mučenika v pratiki zase.

+ III. slov. protialkoholni kongres.

Dne 17. novembra se vrši v Ljubljani III. slovenski protialkoholni kongres. Priredita ga skupno Slovenska protialkoholna zveza in pa Društvo zdravnikov na Kranjskem. Slednje si je na zadnjem občnem zboru stavilo obsežen socialni program in je izvolilo poseben odsek za ljudsko blaginjo in higijeno, ki se ima pečati tudi s protialkoholnim vprašanjem. Kongres obeta postati vsled udeležbe zdravnikov posebno zanimiv. Kakor čujemo, se bo obširno razpravljalo o vplivu alkoholizma na razne bolezni, n. pr. na duševne bolezni, jetiko, telesne poškodbe itd. — Pravniki, šolniki in drugi strokovnjaki pa bodo poročali o kvarnem vplivu alkohola na socialne razmere v obče. Vsa prireditve bo zasnovana na široki pod-

lagi in bodo povabljeni vsi sloji naroda, istokotno zastopniki hrvaškega protialkoholnega gibanja.

Konkurzenega župniškega izpita dne 9. in 10. oktobra t. l. so se udeležili v Ljubljani sledeči č. gg.: Ivan Rihar, prefekt v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano; Franc Juvan, župni upravitelj pri Sv. Križu nad Jesenicami; Janez Kepec, župni upravitelj v Selcah; Josip Gostiša, kaplan v Trnovem v Ljubljani; Janez Opeka, kaplan v Komendi; Janez Miklavčič, župni upravitelj na Vrhu (Sveti Trije kralji) (I. polovica); Anton Vadnal, kaplan v Cerkljah pri Krškem; Franc Pečarič, kaplan na Dovjem (II. polovica).

Volitev župana v Kropl. Dne 8. oktobra je bila v Kroplu volitev novega župana, ker se je prejšnji gospod Ignacij Azman odpovedal. Izvoljen je bil za župana g. Matija Lazar, za županovega namestnika pa g. Fran Solar.

Ljudsko šolstvo. Na šestrazrednici v št. Vidu nad Ljubljano ste poleg že obstoječih vzporednic dovoljeni še dve vzporednici k drugemu in tretjemu razredu ter se v to svrhu nastavite dve provizorični učni moči. — Na mesto nadučitelja Franc Fabince, ki je dobil v svrhu študij dopust, je imenovana bivša suplentinja na Brezovici Alojzija Verbič za suplentino na Dobrovi. — Na mesto učiteljice Marije Jurjevčič, ki je dobila dopust, je imenovana bivša suplentinja v Ihanu Angela Vode za suplentino v Ligojni, na mesto učiteljice Teodora Werne bivša prov. učiteljica v Kalu Ida Papula za suplentino v Sostrem, na mesto Hermine Pellan izprašana učit. suplentinja Marija Cerar za suplentino v Spodnji Šiški, na mesto učiteljice Vide Šorn izpr. učit. suplentinja Jožefina Ravnihar za suplentino na Viču.

Smrt v prepadu. Ajdovec pri Žužemberku. Danes popoldne, 8. oktobra, so našli Marijo Kaplan iz Vrbovca v nekem prepadu blizu Ajdovca mrtvo s prebito črepinjo. V nedeljo je bila semkaj prišla vrniti nek dolg, vračajočo se jo je prehitela noč, kjer je našla smrt. Zapuška moža in čvetero nepreiskrbljenih otrok.

Požar. Z Bohinjske Bele se nam piše: Iz dosedaj neznanega vzroka je začelo v torek, dne 8. t. m., popoldne goreti v hiši Klemen Pretnar, posestnika na Kupljeniku št. 3. Ogenj se je hitro razširil in kmalu sta bila v plamenu hiša in gospodarsko poslopje. Pogoreli so vsi pridelki, uničeni kmetijski stroji, rešili so le malenkosti hišne oprave ter nekaj živine, vse drugo je uničil požar. Gospodar, imejitelj patenta za gepeljne, je bil zavarovan pri Feniksu, pa zavarovalnina nikakor ne bo pokrila škode, ki se ceni na 8000 kron. Velika nevarnost je bila, da se ne vpepeli cel del vasi in je trdemu ter požrtvovalnemu delu gasilcev ter vaščanov s Kupljenika in Belc se zahvaliti, da se je ogenj lokaliziral.

Umrl je v Spodnji Šiški hišni posestnik Karol pl. Rus. Pogreb je bil v ponedeljek.

V Ameriki umrla Slovenka. V Clevelandu je umrla Marijana Volk, soproga John Volka, doma iz vasi Trebče, fara Žužemberg. Stara je bila 44 let.

Bral umoril brata.

Franc Burgar, vulgo Lukanov, doma v Mestu (Vodice), je že mlad odšel v Ameriko, kjer je, kakor se sliši govorica, precej nerodno živel. Pred par meseci se je povrnil domu in pričeli so z njegovim denarjem popravljati domačo hišo. Njegov starejši brat mu je bil nevoščljiv, da postane mlajši (okrog 24 let stari France gospodar. Zato je za časa zidanja prišlo med njima že večkrat navzkriž. Ni čudo, ker brat Janez je bil baje precej siten. Za službo božjo in za cerkev pa se skoro noben ni brigal. Sta pač oba posurovela po slabih družbah in beznicah. Pred tremi tedni sta se pošteno sprla v tem prepiru je rnil starejši mlajšega z nožem v levo roko, ne da bi ta to opazil. Včeraj pa se je ponašal starejši proti zidarju-sosedu Francetu Burgaru, češ, moj brat je sedaj mirnejši, odkar sem ga oklal. Ko o tem izve brat France, se raztogoti in se izjavi zidarju: »A tako, bom tudi jaz njega, toda takrat, ko ne bo tebe zraven.« Janez je odšel v mraku po opravkih v bližnjo kovačnico in se na potu malo ponorčeval iz neke stare ženice, ki je na hrbtu koš nosila — češ, ti boš pa kmalu umrla, ker koš nosiš. Mlajši brat gre za njim, vzame seboj malo sekirico. Ko se že Janez vrača iz kovačnice domu, ga na poti dojde brat France in po kratkem prerekanju dvakrat udari baje z ušesi sekire po glavi tako hudo, da se brat mrtev zgrudi. Nato pa takoj odide na vodiško orožniško postajo in se hladnokrvno javi, da je premišljeno (nalašč) umoril svojega brata. Prinesel je s sabo tudi omenjeno sekirico. Kazal ni nobenega razburjenja in obžalovanja, ko je vse to pripovedoval orožnikom. Na vprašanje orožniške postrežkinje: »Kaj bodo pa sedaj mati

počeli!« je odgovoril: »Bodo imeli vsaj mir pred nama. Midva pa bova oba preskrbljena.« — Stražmojster je bratomirila odpeljal še sinoči v Kamnik. — Sedaj je to že drugi umor v vodiški župniji! Stariši, ne puščajte svojih mladoletnih otrok v Ameriko!

Koroške novice.

k Povodenj v Žabnici v Kanalski dolini. V noči od 3. na 4. oktobra je začelo tako deževati, da so izstopili hroudurniki in zasuli travnike itd. z gramozom. Suha, ki je bila do 3. oktobra zares suha, je prestopila bregove in napravila na cesti obilo škode. Ko so se 4. oktobra pripeljali francoski avtomobilisti v vas, so obtičali na zasuti cesti. Pripregli so par volov, da bi spravili avtomobil naprej, pa ni šlo; morali so se en par pripreči. Tako so Francozi srečno ušli in upamo, da so že v svoji domovini.

Samoumor sodniškega oficijanta. 32 let stari sodniški oficijant Franc Wolf iz Trga na Koroškem se je pri svoji sestri v Rožku ustrelil. Wolf zapuška tri otroke.

k Poslopje za poštno ravnateljstvo v Celovcu zgradi ondotni občinski svet. Novo poštno ravnateljstvo prične v novem poslopju poslovati 1. oktobra 1913.

Primorske vesti.

p Notarska vest. Justično ministrstvo je imenovalo notarskega kandidata Vladimira Senčarja za notarja v Pazinu.

p Tatinsko družbo so zasledili v Trstu ob priliki preiskave, kdo je vlomil v trgovini s papirjem Glessich in Smolars. Zaprli so nekega Manzetti in Blasona, nekega Severja pa še nimajo.

p Porota v Trstu je obsodila kočijaža Ivana Binderja in njegovo ljubimko Ano Schöger, ki sta neko kuharico, Terezo Mayr iz Gradca, zapeljevala, da se je Binderju, pričakujoč zakona, udala in sta jo potem za vse njene prihranke ogoljufala, prvega na dve leti, drugo na štiri mesece ječe.

p Ubil se je v ladjedelnici sv. Marka delavec Raimund Girotti.

Telefonska in brzojavna poročila.

BOJ MED ČRNOGORCI IN TURKI.

Podgorica, 10. oktobra. Črnogorska armada je včeraj dopoldne začela boj z napadom na neko turško utrdbo nasproti Podgorici. Artiljerijski boj je trajal štiri ure in so Črnogorci Turke zapodili iz njihove pozicije na Planinici. Nato so črnogorske čete prodirale na goro Dečić, ki varuje cesto proti Skadru, ter tudi tu Turke napadli. Popoldne so dobili Turki ojačenj po četah, ki so pristale na obalah skadrskega jezera. Boj je trajal do večera. Kralj Nikolaj je s princem Mirkom in svojim štabom jahal na nek hrib pri Podgorici, nato pa se je vrnil v glavni stan, kamor sta dospela princa Danilo in Peter z bojišča in se je nato vršilo vojno posvetovanje.

Carigrad, 10. oktobra. Turško vojno ministrstvo javlja: Boj za Berano traja z isto močjo dalje. Pred Berano, ki jo Črnogorci oblegajo, so došle čete nizamov, redifov ter albanskih prostovoljcev, da Berano osvobodijo.

Solun, 10. oktobra. Tu se zagotavlja, da so bili Črnogorci pri Berani odbiti. Baje so Turki Črnogorce tudi ob progi Gusinje nazaj potisnili.

Carigrad, 10. oktobra. Vojno ministrstvo javlja, da se tudi na bolgarski, srbski in grški meji vrše praske s četaši.

Carigrad, 10. oktobra. Še nepotrjena vest javlja: Četa Albancev pod poveljstvom Rize beja je vpadla v črnogorsko ozemlje in si po trdovratnem boju izsilila pot v notranjost. Četa šteje 4000 mož. Pri Tusiju je bil boj med turškimi četami in Malisori.

Carigrad, 10. oktobra. Kot trdijo oficijelne vesti notranjega ministrstva, je Esad paša, ki koraka na čelu večjega vojaškega oddelka proti Skadru, prekoračil reko Mat. Malisorski poglavarji so mu menda zagotovili zvestobo.

BOLGARIJA UPA SE NA MIR?

Sofija, 10. oktobra. Ministrski predsednik Gešov je izjavil, da ministrski svet glede vojske v svojem zadnjem posvetu ni še ničesar sklenil. Seveda nima Črna gora, potem ko je vojsko že začela, ničesar več reči. Odločitev pa bo kmalu padla. Morebiti se bo dal mir še v zadnjem trenutku rešiti. Kar se tiče Grčije, saj danes gotovo še ne napove vojske.

BOLGARIJA, SRBIJA IN GRČIJA NAPOVEJO VOJSKO TA TEDEN? — NASPROTNA POROČILA.

Carigrad, 10. oktobra. Glasov izjav merodajnih krogov pričakujejo vojne napovedi Bolgarije, Srbije in Grčije jutri. — Grški poslanik je s svojim personalom odpotoval na rumunskem parniku danes.

Odpotovanja bolgarskega in srbskega poslanika pričakujejo vsak hip.

Belgrad, 10. oktobra. Tu se zagotavlja, da Bolgarija in Srbija gotovo še pred koncem tega tedna napovesta vojsko.

Dunaj, 10. oktobra. »Politische Korrespondenz« je dobila obvestilo, da splošna vojska izbruhne vsekakor še ta teden.

Sofija, 10. oktobra. Tu se govori, da je ministrski svet vprašanje o napovedi vojske odložil do konca tega tedna. Podobno zveni izjava ministrskega predsednika Gešova.

CESARJEVE BESEDE.

Dunaj, 10. oktobra. Cesar je nasproti dvema financijema, ki ju je sprejel v avdienci, na njihovo opombo, da upata, da se mir ohrani, izjavil: »Jaz sam ga ne morem.«

VAŽNA IZJAVA GROFA BERCHTOLDA.

Dunaj, 10. oktobra. V današnji seji ogrske delegacije je minister za zunanje zadeve grof Berchtold med drugim izjavil: Naša prizadevanja merijo vsa na ohranitev miru. Sicer pa se je monarhija sporazumno z ostalimi velelastmi izjavila za status quo na Balkanu. Avstrija ne zasleduje na Balkanu nobene osvajaalne politike. To pa ne pomeni, da nismo na dogodkih na Balkanu nič interesirani. Mi imamo, ondi eksistenten, interese in smo odločeni jih, naj pride karkoli, varovati. (Veliko odobravanje.)

OKLIC ČRNOGORSKEGA KRALJA.

Cetinja, 10. oktobra. Tu se je objavil plameneč oklic kralja Nikolaja. Kralj izjavlja, da mu je nemogoče delj prenašati bolečine bratov v Stari Srbiji in Albaniji, Turki ne more samo mož, temuč pobijajo celo žene in otroke. Zato je naša dolžnost, da smo tlačnim na pomoč priskočimo. Črnagora bi bila to že davnej storila, ako kralj ne bi bil čakal, da se mirnim potom usoda bratov olajša. To se ni izpolnilo in zato je kralj bil prisiljen potegniti meč iz nožnice. Črnogorci so se zdaj vzdignili, da osvobodijo rajo in zlasti Malisore, ki se že dve leti kakor levi branijo pred turško krutostjo. Z nami pa so vse krščanske države na Balkanu in izpolnila se je srčna želja kralja, da so se balkanski narodi združili. Kralj trdno upa, da se bodo sinovi vojakov, ki so se pod njim borili, izkazali za vredne svojih očetov in bodo v čast domovini. Ves civilizovan svet mora z nami simpatizirati, zlasti pa vsi Slovani! Črnagora ne napade Turčije iz prešernosti, marveč s plemenito namero osvoboditi zasužnjene brate!

VOJNE PRIPRAVE BOGARJE.

Sofija, 10. oktobra. Car je imenoval za vrhovnega poveljnika bolgarske armade generala Savova.

SRBSKA ARMADA.

Belgrad, 10. oktobra. Število mobiliziranih čet znaša oficijelno 360.000 mož.

KURZI PADAJO.

Dunaj, 10. oktobra. Kurzi na borzi so zopet padli.

BOJNO RAZPOLOŽENJE V RUSIJI.

Belgrad, 10. oktobra. Iz Rusije so došle vesti, da zahteva časopisje od vlade, naj podpira avtonomistične zahteve balkanskih držav. Zasebne vesti poročajo, da zahteva vse rusko javno mnenje, naj se ne zapusti balkanskih Slovanov v sedanjem težavnem položaju.

ČRNOGORSKI KRALJ V GLAVNEM TABORU.

Cetinje, 10. oktobra. Kralj Nikolaj je odpotoval v glavno taborišče vojske. Vsa črnogorska vojska je popolnoma pripravljena na meji. Pohod črnogorskih čet na turško ozemlje se je izvršil v sporazumu z ostalimi balkanskimi državami, ki ne morejo čakati brez zadostnih garancij na turške reforme, ker hoče Turška dobiti s tozadevnimi obljubami le dovolj časa za popolno mobilizacijo obeh svojih armad.

BOLGARSKE ČETE ZASEDLE TURSKO MEJO PROTI DRINOPOLJU.

Sredec, 10. oktobra. Nestrpnost v vojski in narodu je velika. Negotovost med mirom in vojno vpliva zelo slabo na razpoloženje prebivalstva. Koncentracija čet je popolnoma dovršena ter so čete že zasedle turško mejo pri Karmanliji in proti Kirkulinu. Zaradi tega se smatra kot gotovo, da bo vsled tega došlo do prve večje bitke med bolgarsko in turško vojsko.

BOLGARSKO - MAKEDONSKI ČETAŠI.

Sofija, 10. oktobra. Bolgarsko-makedonski četaši so svojo dosedanjo črno zastavo zamenjali z bolgarsko trobojnico. Osrednji makedonski odbor poroča, da so četaši že močni 35.000 mož. Razdeljeni so v čete, ki štejejo 10 do 20 mož. Oboroženi so s puškami, revolverji in z ročnimi bombami. Nad 400 čet je odpotovalo v Makedonijo.

BOLGARSKI KONZUL ZAPUSTIL SOLUN.

Sofija, 10. oktobra. Bolgarski konzul v Solunu je izročil vse spise in arhiv ruskomu konzulu. Konzulatno osebje je že zapustilo Solun, konzul čaka le še, da Bolgarija napove vojsko, nakar zapusti Solun.

FRANCIJA IN ANGLIJA PREVZAMETA PROTEKTORAT BOLGAROV IN GRKOV.

Berolin, 10. oktobra. Iz Soluna se poroča: Protektorat Bolgarov v Turčiji prevzame Angleška, Črnogorci in Grke bo pa ščitila v Turčiji Francija.

PRIJETA TURŠKA VOHUNA.

Ruščuk, 10. oktobra. V bližini Ruščuka so prijeli dva turška vohuna v trenutku, ko sta hotela poghati v zrak železniški most preko reke Lome. Pripeljali so ju v Ruščuk, kjer ju bode sodilo vojno sodišče.

IZPREMEMBA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 10. oktobra. Tu slede z zanimanjem razpravam avstrijske delegacije. Iz molka ministra Berchtolda na izvajanja delegatov glede stanja na Hrvaškem sklepajo, da so se merodajni krogi odločili napraviti konec komisariatu Cuvaja. Baje je nek visok dostojanstvenik delegatu Spinčiču dejal, da se misli na izpremembo razmer na Hrvaškem, da pa je za to treba še nekaj časa. Ali hočejo sploh komisariat odpraviti ali le Cuvaja z drugo osebo zamenjati, ni znano.

MIR MED ITALIJO IN TURČIJO.

Milan, 10. oktobra. Italijansko-turška mirovna pogodba se jutri že objavi.

POVSOD VRE.

Carigrad, 10. oktobra. Tu se govori, da je knez na Samosu sklenil, da otok zapusti, ker je položaj postal nevzdržljiv. Policija je aretirala 100 oboroženih Grkov.

OROPANA VOJNA BLAGAJNA

Budimpešta, 10. oktobra. Ponoči so neznanci vlomili v domobranski vojašnici v Sopronju vojno blagajno in odnesli iz nje 4000 kron. Sum leti na nekatere domobrance.

NEZGODA NEMŠKEGA ATAŠEJA.

Dubrovnik, 10. oktobra. Tu so našli nemškega vojaškega atašea pri dunajskem poslanstvu grofa Posadowskega s strelom v bližini srca težko ranjenega. Sam se je izjavil, da se je pri manipuliranju z browningrevolverjem slučajno ustrelil.

POVODNJI NA ŠPANSKEM.

Madrid, 10. oktobra. Vsled obilnega dežja zadnje dni je voda poplavlila mesto Alicante. Mnogi nasipi so podrti ter se je tudi porušilo več hiš. Iz vseh krajev dežele prihajajo poročila o hudourjih, ki so povzročila mnogo škode.

Štajerske novice.

Š Smrt Slovenca v tujini. Iz Zreč. Rudar Kotnik Jakob Klemenjakov, star 20 let, je letos odšel v Nemčijo za delom. Nedavno so ga pa tam zjutraj našli ob cesti mrtvega. Usmrtila sta ga dva strela. Če so morilca zasledili, danes še ne vemo.

Š Na Dunaju je umrl 29. m. mes. Martin Golob, posestnik od Sv. Antona v Slov. goricah, ki se je letos hotel udeležiti evharističnega kongresa na Dunaju. Nenadoma je tam zbolel in se je moral pri svojem sinu, ki stanuje na Dunaju, vleči. Revež se ni mogel udeležiti veličastnih slavnosti. Vrlemu Slovincu naj bo tuja zemlja lahka!

Š Umrl je v Hočah pri Mariboru 33-letni Jurij Narab, posestnik in vrl Slovenec. Zapuška ženo in pet nepreiskrbljenih otrok.

Š Umrl je na Teharjih pri Celju svoječasni tamošnji krajevni sodnik in občinski blagajnik Janez Gorišek v 82. letu starosti.

Š Graški jesenski sejem (Herbstmesse) je obiskalo 350.000 oseb.

Š Novo Roseggerjevo šolo so slovesno otvorili minolo nedeljo na Pragerskem.

Š Smrtin padec s pada. V graščini Plevna pri Zrečah službeni hlapec Anton Kramer se je podal pozno zvečer spat na pod. Na stopnjicah pa mu je spodrsnilo in je padel v globočino. Obležal je na tlaku z razbitimi udi in je po dveh urah v hudih bolečinah umrl.

Š Smrt vsled stekline. Iz Kozjega: 1. t. m. je šel kočar Jurij Penič v Lesičnem mimo hiše posestnika Andreja Kolarja. Pred hišo ga je ugriznil Kolarjev pes in mu na nogi odtrgal kos mesa. Penič si je rano sam obvezal in se dalje ni za njo brigal. Rana je pa začela otekati in Penič je od bolečin začel besneti. Te dni je umrl po hudih bolečinah. Truplo so odnesli v svrhu sodniške obdukcije v mrtvašnico v Pilštanj.

Š Trgatev in kupčija z vinom. Cena vinu kljub slabemu razvoju grozdja ne bo posebno slaba. Iz ljutomerskih go-

ric poročajo, da se je trgalev tam že deloma začela, ker se vinogradniki bojijo mraza. Mošt ima različno množino sladkorja. Najboljše vrste so letos: silvanec, žlahtnina, burgundec in traminac, dočim rilček in pošip le slabo zorita. Mošt ima 12 do 18 stopinj sladkorja. Plačuje se mošt, ki ima 12 do 14 stopinj sladkorja, do 16 h nad stopinjo za liter, za onega pa, ki ima več kot 14 stopinj, pa se plačuje seveda razmeroma več. Za sortirana vina od silvanca, burgundca in traminca se obljubljuje celo po 70 do 80 h liter. — Od Sv. Jakoba v Slov. goricah nam poroča prijatelj, da se prodaja mošt v naprej po 40 do 56 h liter.

š Zaradi uradnih poneverjenj se je imel pred celjskim okrožnim sodiščem zagovarjati bivši užitninski uradnik v Zagrebu, 54letni Anton Pirc, pristojen v Sevnico na Štajerskem. Sodišče ga je obsodilo na štiri in pol meseca težke ječe.

š Nemška šola v Konjicah se hoče podreti. Iz Konjic: Dne 9. t. m. je moral učitelj Fras otroke drugega razreda tukajšnje šulferajnske šole spustiti domov. Zapazil je, da se hoče podreti stavba, ki je bila šele lansko leto prizidana glavnemu šolskemu poslopju. Kmalu ko je učitelj spustil otroke drugega razreda domov, so opazili, da se je začel nagibati strop drugega razreda. Nagnil se je za 9½ centimetra. Spustili so takoj vse otroke iz šole in šolo zaprli. K sreči so nevarnost še pravočasno opazili, sicer bi se bila pripečila lahko velika nesreča. Ze lansko leto se je pri glavnih vratih podri en steb in je bila vsled tega ubita ena učenka.

Ljubljanske novice.

lj Za novo ljudsko kopelj. V predvečerajnji seji ljubljanskega občinskega sveta je vložil občinski svetnik S. L. S. Ivan Kregar naslednji samostalni predlog: Na mestnem svetu poleg mestne elektrarne se zgradi II. mestna ljudska kopelj, z bazinom, kadnimi in parno kopeljo. Ljudska kopelj naj se zveže z mestno elektrarno, tako da se bo kondezna voda, katera se sedaj steka v kanal, porabila za kopanje. Ravnotako naj se izrablja para iz mestne elektrarne za parne kopelji.

lj Redni kurzi S. K. S. Z. se začno prihodnji teden. Vpisovanje se vrši še ta teden vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne in od 6. do 8. ure zvečer v tajništvo v Ljudskem domu. Poučevalo se bo v laščini, nemščini, stenografiji; dalje se vrše še kurzi za umevanje umetnin, socializma, za zgodovino in zemljepis ter govorniški kurzi. — Laščina se bo poučevala pod dosedanjim vodstvom v dveh oddelkih, za začetnike in one, ki so laščino že obiskovali. — Stenografija se vrši letos samo za začetnike. Prva ura je že danes ob 8. uri v slov. trgovski šoli na Kongresnem trgu. — Kurz za umevanje umetnin se bo vršil zopet v deželni muzeji pod strokovnim vodstvom ravnatelja g. prof. dr. J. Mantuanija. — Pri socialnem kurzu bodo predmet razgovorom (enkrat na teden) predvsem tekoča vprašanja iz socialnega življenja. — Pri zgodovinsko-zemljepisnem kurzu bo nam vodilni namen seznaniti člane z glavnimi pojavi in njih vzroki v svetovni, posebej pa še v naši ožji zgodovini. Pojašnjevalo se bo po možnosti in potrebi tudi s skriptičnimi slikami. — Govorniški kurzi pa ima namen seznaniti člane z lepim, pravilnim slovenskim govorom, opozarjati jih na lepote slovenskega jezika, seznaniti jih z lepotami naše literature ter hkrati podati kratek pregled slovenske slovstvene zgodovine. Na ta velenimiv kurzi člane še posebej opozarjamo. Dan, čas in prostore kurzov naznanimo v sobotnem »Slovenču«, na kar člane že sedaj opozarjamo.

lj Kršč. ženska zveza ima v petek 11. oktobra ob 4. uri popoldne predavanje v Ljudskem domu. Predava dr. Jos. Jerše.

lj Ljubljanski občinski svet bo imel sejo v soboto zvečer.

lj Zaročnik. Zaročil se je gospod dr. Franc Lipold, odvetniški koncipient v Ljubljani, z gospico Ivanka Balonovo iz Bizeljskega.

lj Vinska pokušnja pod kavarno Evropa se ne bode več vršila, ker se v kratkem otvori klet v hotelu Union, kjer se bodo točila samo vina kranjske deželne vinarske zadruge.

lj Umrli je včeraj v Ljubljani okr. glavar v pokojju g. Štefan Lapajne, star 57 let.

lj Nove železniške delavnice v Ljubljani. Kot se čuje, bodo pričeli razširjevati državne železniške delavnice, progo in kurilnico prihodnje leto. Tozadevna dela bodo končana istočasno z novo progo Novomesto—Metlika. Torej v teku treh let.

lj Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v četrtek, dne 10. oktobra, se prvič na slovenskem odru vprizori velezabavna, humorja, dotipov in satire polna vesela-zaloigra »Veliki mrtveci«, ki sta jo napisala danska dramatika I. Magnussen in P. Sarauw. Igra je burkasta skoz in skoz, vendar pa po vseh svojih svojstvih daleko presega tisto plitko dramsko »zabavno« literaturo, ki se zadnja leta šopiri po maloizbirnih odrih.

lj Tatova smola. Na Glincah je prišel v nedeljo laški delavec Angelo Bontulin v gostilno Frana Pirnat in tam navzočim gostom začel prodajati zlat prstan, dežnik in sekiro. Med gosti pa je bil posestnik Franc Sojer iz Viča, ki je sekiro takoj spoznal kot svojo last. Orožništvo je uzmoviča aretovalo in sodišču izročilo.

lj Preprečena pot. Danes dopoldne se je hotel odpeljati v Ameriko leta 1891 v Mali gori v kočevskem okraju rojeni in tjakaj pristojni Ferdinand Tromposch ter se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Mladenič, katerega so izročili deželniemu je imel pri sebi 392 kron 34 vin.

lj Za domačega učitelja ali inštruktorja bi rad dobil mesto abiturijent, ki nima sredstev za visokošolske študije. Blagohotne ponudbe na uredništvo »Slovenca«.

lj V Zadrugi tiskarni na Starem trgu so izšli in se dobivajo od c. kr. davčne administracije predpisani hišni in stanovaški izkazi, ki so de 15., oziroma 30. oktobra t. l. izpolnjeni oddati pri c. kr. davčni administraciji.

KNJIGOTRŽTVO.

Molite bratje! (Molitvenik arskega župnika). Z velikim tiskom. Cena: z rdečo obrezo 1 K 20 vin., z zlato obrezo 1 K 80 vin., v finem šagrinu z zlato obrezo 2 K 40 vin.

Nov molitvenik z velikim tiskom, primeren za vsakogar, posebno pa za slabovidne, v krasni zunanji opremi, je ravnokar izšle. Molitvenik obsega tri svete maše ter poleg molitev za posebne prilike vse druge potrebne molitve, vendar je pa kljub temu zelo tenak. Sploh je molitvenikova oblika takko priročna in žepu primerna, kakor jo ima dosedaj le malo slovenskih molitvenikov, gotovo pa noben molitvenik z velikim tiskom. Molitvenik je z ozirom na lepo vsebino, kakor tudi na priročno obliko in fino zunanjo opremo eden najlepših slovenskih molitvenikov ter vreden vsega priporočila. Poleg vseh naštetih prednosti ima pa molitvenik tudi izredno nizko ceno, radi česar se bo pač hitro udomačil in razširil med Slovenci. Dobiva in naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

UČENEC

kateri ima veselje do trgovine, zdrav in ne pod 14 let star, dober v računanju, sprejme se takoj in pod ugodnimi pogoji v večjo trgovino v mestu na Gorenjskem. Oni, ki ume strojeopis in tesnopis, ima prednost in že nekaj plače. Kaj več pove iz prijaznosti uprava tega lista pod št. 3237. 3237 2

Trgovci!

Esenca za kis, 1 kg dá 30 litrov najmočnejšega vinskega kisa. 5 kg pošiljka K 6.—. — Mast za čevlje (Globin) 100 škatelj K 10.—. — Esenca za rum K 5.— kg, tudi za silivko in borovničar itd. pošilja po povzetju »Paracelsus«, kem. tovarna, Sternberg, Morava. 3228 2

Išče se

Bolniški strežaj

Oni, ki ume nekoliko nemški, ima prednost. Ponudbe na upravo lista pod št. 3236.

Zahvala.

3227

Sklenila se je zemlja in ob svežem grobu stojimo nemi, težko preizkušeni od volje božje, ki je zahtevala enega najvzlednejših sinov, najmarljivijših dijakov, najljubeznivejših tovarišev in prijateljev, gospoda

Franceta Tršarja

mediclnca, člana slov. kat. akad. društva »Danica« na Dunaju, načelnika dunajskega »Orla«, člana Vadt. zbora »Zveze Orlov« v Ljubljani itd.

Dolžnost, spojena z globoko hvalenostjo, nam narekuje, da se tem potom najiskreneje zahvaljujemo vsem — za vse obilne in prisrčne dokaze sočutja povodom njegove smrti, kakor tudi za mnogostevilno častno spremstvo našega dragega Franceta k večnemu počitku.

Zlasti izrekamo iskreno zahvalo prečastiti duhovščini, njegovim zvestim tovarišem-sošolcem, zastopnikom slov. kat. akad. društva »Danica«, domačemu in sosednim okrožjem ter predsedstvu in načelstvu »Zveze Orlov«, dom. kat. izobraž. društvu, slav. pevskemu zboru, spoštovanemu učiteljsstvu, vsem blagim rodbinam, znancem, sorodnikom in prijateljem — za krasne vence, častno spremstvo, gniljivo petje in govore ob odprtem grobu.

Zahvaljujemo pa se najgloblje za izkazano sočutje, ljubeznivost in blagonaklonenost tudi blagi rodbini Hamerlitz. — Vsem še enkrat: Stotero povrni Bog.

V Dol. Logatcu, 7. sept. 1912.

Rodbina Tršar.

Ali ste že obnovili naročnino?

J. Ciuha

3226

Opomin.

Osebo, ki piše meni in drugim o meni podla nesramna pisma, prosim, naj se s polnim imenom podpiše ali pa osebno pri meni oglasi, ako si upa to v obraz povedati, kar piše v anonimnih pismih že štiri leta. 3229

Alojzija Tomšič

Ljubljana, 9. oktobra 1912.

IZJAVA.

Podpisani preklicujem vse žalitve, ki sem jih govoril o Kolinski tovarni za kavne prime-si v Ljubljani kot vslužbeni pojasnjevalec firme Heinrich Franck Söhne letošnje leto začetkom meseca junija v okolici Moravč, in te žalitve obžalujem. Ob enem izjavljam, da so bile moje trditve o kakovosti izdelkov Kolinske tovarne brez vsake podlage.

V Ljubljani, 10. oktobra 1912.

Lud. Černelič.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
9	9. zveč.	742,4	8,7	sl. zah.	dež	
10	7. zjut.	742,5	8,1	sl. svzh.	oblačno	1,5
	2. pop.	742,6	8,5	sr. jzvh.	"	

Srednja včerajšnja temp. 8,6°, norm. 11,6°.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog oziroma oče, stari oče, brat in tast, gospod

Štefan Lapajne

c. kr. glavar v pokoju, vitez švedskega Wasa-reda in ravnatelj splošnega kreditnega društva v Ljubljani itd.

danes ob 4. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče v 57. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki predragega rajnekega bodo v petek, dne 11. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Rimska cesta 7 na pokopališče pri Sv. Križu k večnemu počitku položeni.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v trnovski župni cerkvi in v raznih drugih cerkvah.

Blagega rajnekega priporočamo v molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 9. oktobra 1912.

Jerica Lapajne
soprega.

Vida, Stanko, Vladko
otroci.

Dragotin Lapajne
brat.

Dr. Stanko Lapajne
zet.

Svetko Lapajne
vnuk.

Venci se v korist narodnih namenov hvaležno odklanjajo!

3225

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Manufakturna trgovina — **I. Kostevc**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Priporočam svojo bogato zalogo najmodernejšega
blaga za zimsko sezono

ter vse v to stroko spadajoče predmete po strogo solidnih cenah.
Vzorke pošljem poštne prosto

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.